

–Тамана укйўугалъахтақ ысқуақыкыка юпит ылъхат лъыган сапихкун ипа. Ынкам-ам тана альакагми алңагитаҳқалъықылге атықыки «Азиатские эскимосы». Таўавык алңайъқат лъыган юпим салъыврыга ылъханың укйўугагның эхурңам матымун. Ынкам ақўигақылгеңа Қышымун, Олыгмун, Сигиныгмун, Уңдайимун. Има Магадаными тана алңагитақ энмет ысҳагнегаҳси укавык тыкийъкатхуң атықыкит «Юпит кырысмет». Натын укйўугак полъалгит, қамигалгит, мугусильтыхкат натын тенмаўгеқйъет. Хўаңкута ылъыхпут лъика. Мулупихто калъыхлъуку, нуна ылакақлъуку тамани Врангелыми, Рыркайпиями, Имақлъини ынкам Наними. Ынкам нуна ылақңамтыхуң суна налькугақыхкывут укйўугалъахтапик, юпит сат ипа. Ыйрат кун тана Врангелы қамванҳақ пеқылгит таўгенақ, гук, йимат 1926 гиўгими.

Қылығи йимат укйўугасапигның. Акуна там йилъха пиңают тысячаның сыпңақылге. Лъыган тана аленғалъықук. Ынкам-ам пыткумаматңани алңагитанлъагвени Магаданым санамат атықа «Тайна Чертова оврага». Таўани налькыяхпут юпит ытфет. Амалъи тана алңагитақ ысҳамаҳси. Таўани ылагенайилңо-ам, лъыган қонпыпик дневникытхун алңақылгеңа, лъыган салъыврыгаҳпут таўавык алңақыкыка ынкам тана алңагитақ таўгапиругақ тумамаўқ....

Такук ңан Ыкҳым қукани ылъыгик малгук илирык Имақлъық, аңуяхситун Ратманова ынкам Элиқ – аңуяхситун Крузенштерна. Такук илирык қантагатыпихлъыгик. Тағўэнақ ситаманың километрының альакагуңақук. Укйўугак атасикун ысаҳтук. Таўкахун, гук, Имақлъиның эхурңам Элинун ысаҳтук тапҳақ, акуна таўани Тапҳами аглут ытақьяхтут. Такут мугусильтыңит Имақлъим-ам, Элим таўани ылъикақйъагет амалъи ањьяпитың укйўуми.

Таўани, гук, Элини ысимаўқ нукальпек. Амалъи, гук, уна сейгоргыпигук. Амалъи лъыган иляни нукальпет сиглылътафқақет.